

Eksamen på Økonomistudiet Sommer 2010

Offentlig udgiftspolitik

kandidatfag

24. juni 2010

(3-timers prøve uden hjælpemidler)

Eksamensopgaven består af tre spørgsmål. Alle spørgsmål bedes besvaret. Opgaveteksten fylder to sider.

Opgave 1

Regeringen spillede i april 2010 ud med et oplæg til aftale med Kommunernes Landsforening om kommunernes økonomi i de følgende tre år. Oplægget indebærer, at der holdes nulvækst for kommunernes driftsudgifter i 2011 og at udgifterne i 2012 og 2013 reduceres med 4 milliarder kroner.

Der er i princippet et kommunalt selvstyre i Danmark, og kommunerne må selv fuldt finansiere marginale udgiftsøgninger ved egne indtægter. Diskuter med udgangspunkt i Von Hagen og Hardens budgetstyringsmodel de velfærdsmæssige implikationer af en offentlig organiseringsmåde, hvor en regering fastlægger en overordnet prioritering med udgangspunkt i en national social velfærdsfunktion, men hvor der findes en række selvstændige udgiftsafhængende organisatoriske enheder, som hver især formulerer et eget optimeringsproblem.

Finansministeren har i sammenhæng med regeringens udspil argumenteret for, at kommunerne godt kan reducere deres udgifter på forskellige serviceområder uden at det vil have negative velfærdsmæssige konsekvenser for borgerne. Redegør for det økonomiske problem som foreligger, når en stat, som er økonomisk engageret i kommunernes virksomhed, skal sikre effektivitet i de udførende kommuners indsats.

Opgave 2

De 98 danske kommuner er kendetegnet ved betydelige forskelle i henseende til både lokalt beskatningsniveau og kommunalt serviceniveau målt som udgiftsniveau i forhold til udgiftsbehov. Disse forskelle kan opfattes som et udtryk for, at der findes forskellige præferencestrukturer i kommunerne.

Giv en redegørelse for de økonomiske argumenter, som udpeger decentralisering som en effektiv organiseringsform for en velfærdssektor i en økonomi med præferenceforskelle.

Såfremt kommunerne som decentrale demokratiske institutioner skal finde effektive udgiftsbeslutninger, må der fungere et demokratisk system, som netop sikrer, at præferencestrukturen respekteres. Redegør for en model af et simpelt demokratisk system, hvor vælgerne kan beskrives ved en indplacering på en ideologisk skala fra venstre til højre, og hvor vælgerne i øvrigt er nyttemaksimerere.

Opgave 3

Efterløndebatten er åbnet igen i dette forår. Der har været flere argumenter fremme.

Et argument har lydt, at der ikke bør gives overførselsydelse til raske mennesker, som fortsat ville være i stand til at fastholde beskæftigelse og selvforsørgelse, men at overførselsydelse burde

reserveres til personer, som faktisk var nedslidte på arbejdsmarkedet. Redegør for de økonomiske argumenter, der kan anføres i forhold til en overførselsordning, som målrettes mod en begrænset modtagergruppe. Diskuter en målrettet overførselsordnings muligheder og problemer i forhold til et behov for at muliggøre tidlig afgang fra arbejdsmarkedet.

Et andet argument lyder, at efterlønsordningen bør afskaffes fordi det kan overlades til egentlige forsikringsordninger at sikre aldersforsørgelsen. Giv en redegørelse for forsikringsmekanismens egenskaber og funktionalitet og præciser herunder de omstændigheder, som må være til stede, såfremt forsikring skal udgøre en effektiv organiseringsmåde. Diskuter forsikringsformens muligheder og problemer i forhold til et behov for at muliggøre tidlig afgang fra arbejdsmarkedet.